

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ג באלול תשע"ז | דף היומי בבלי: סנהדרין ב'.
דף היומי בהלכה: מסימן רנ"ג אמצע סעיף א' ו"א שכל שנתבשל" עד סעיף ב'.
מוסר: פרק י"ג ועתה נבוא לעניינינו' עד פרק י"ד. | קנין חכמה הלימוד השבועי: 'כתיב מות וחיים ביד לשון' עד
שער התשובה 'הנהנה מדרגות רבות'.

ענייני דיומא

אני רוצה לתת עצה טובה נוספת: אם אדם מרגיש שהוא נכשל בנושא מסוים שוב ושוב, ואינו מצליח להתגבר.

ציטוט מהראיון עם הגה"צ ר' בנימין פינקל שליט"א

יעקב א. לוסטיגמן

חיים, למה הוא נעץ חרב? הרי הוא יכול בכל רגע להוציא אותה? מה עוזרת החרב? אלא
אומר ר' חיים שמואלביץ, שפלט' בן לייש נעץ את החרב כדי שהוא תמיד יזכר, אם
חלילה יפתה אותו היצר לעשות עברה חס ושלום, הוא יביט בחרב ויזכר, אני שהייתי
בכזאת דרגה גבוהה, שנעצתי חרב, איך אני רוצה לחטוא בחטא שפל כל כך? ומהזיכרון
הזה הוא יעצור את עצמו וימנע עצמו מעבירה.

"זה מה שצריך לעשות גם המשכנתו של חודש אלול לתוך השנה. להיזכר מדי פעם
באיזו דרגה רוחנית היינו באלול, ומוה לשאוב כח גם לימים שבאמצע השנה. להזהיר
גדולים על הקטנים.

"העצה היא באמת לקבל קבלה משמעותית שאותה נקיים בכל מחיר, למשל קבלה
שרבע שעה בכל סדר אתה לומד ויהיה מה. גם אם יש רעידת אדמה, גם אם אתה עייף
וכואב לך הראש מאוד מאוד, רבע שעה זה קיר ברזל, אי אפשר להתוכח אתו.

"עצה טובה נוספת אני רוצה לתת לסיום. אם אדם מרגיש שהוא נכשל בנושא מסוים
שוב ושוב, ואינו מצליח להתגבר. כדאי שיקבל על עצמו לפחות ללמוד כל יום בספר
מוסר שמדבר על הנושא הזה, וזה עצמו כבר תיקון גדול לעניין, כשלאחר זמן דברי
המוסר ודאי יחדרו ללב ויפעלו את פעולתם.

"ויהי רצון שזונה כולנו להיכתב ולהיחתם בספרם של צדיקים גמורים, לחיים טובים
ולשלום".

המשגיח הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א - עלון 'הישיבה', אלול תשע"ה.

הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל, בעל הנועם אלימלך, אומר על דברי רש"י על
הכתוב "אמור ואמרת", "להזהיר גדולים על הקטנים", שלהזהיר זה מלשון זוהר החמה.
גדולים אלו הימים הגדולים, הימים הנוראים וימי שלושת הרגלים, על הקטנים אלו ימי
החולין והשגרה. "להזהיר גדולים על הקטנים", אומר הנועם אלימלך, זה לקחת מהימים
הגדולים, שהזהיר שלהם ישליך גם על ימי השגרה, שגם הימים הקטנים יהיו זוהרים,
מכוחם של הימים הגדולים.

"איך עושים את זה בפועל? נתנו על זה הרבה עצות, והעצה המפורסמת ביותר היא
לקחת דבר אחד, קבלה טובה מאלול לכל ימות השנה. אבל אני חושב שצריך לדעת
להיות מאוד זהירים בנושא הזה. וכי אלול כולו לא נברא אלא כדי שנקפיד על משהו
אחד? נאמר משהו מקפיד יותר על איזושהי חומרה בהלכות שבת. זהו? זה כל מה
שאתה לוקח מהאלול?!

"הקבלה צריכה להיות שאני מקבל על עצמי להיות אדם שלם, לשאוף ולחתור לשלמות.
לא להסתפק בפירוים קטנים. לבקש ולהתאמץ להשיג את הכל. ר' חיים שמואלביץ
אומר על הסיפור של פלטי בן ליש שנעץ חרב ולא עבר אותה במשך שנים. שואל ר'

הדף היומי בהלכה

למעשה – איזה תבשיל מותר להניח על הכיריים לשבת?

וראה להלן. השולחן ערוך מביא דעה זו בשם 'יש אומרים', והרמ"א כתב שהמנהג להקל
כדעתם. ונחלקו האחרונים אם מנהג זה הוא רק בדיעבד, אלא שלא מחו חכמי ישראל
ביד הנהגים כן, ואכן לכתחילה ראוי להחמיר כדעת השולחן ערוך; או שמנהג זה הוא
לכתחילה. ויש מפוסקי ספרד שכתבו שאף הספרדים נהגו להקל כדעת הרמ"א. [שו"ע
רנ"ג, א, עם משנ"ב וביה"ל; ביאורים ומוספים 'דרשו', 55 ו-56]

כפי שלמדנו, לדעת השולחן ערוך, איסור 'השייה' אמור אף בתבשיל שהתבשל
לגמרי, אלא אם כן תוספת הבישול אינה רצויה לבעלי התבשיל. אולם, יש אומרים
שאם התבשיל מבושל במקצת, במידה כזו שראוי להאכל בשעת הדחק, אין בו איסור
שהייה. מצב הבישול 'במקצת' מכונה 'כמאכל בן דרוסאי', על שם שווד בשם בן
דרוסאי שנחפו תדיר באכילתו מחמת הפחד מלכידתו, ולא המתין עד לגמר הבישול;

כיצד מודדים את השיעור 'כמאכל בן דרוסאי'?

והורו פוסקי זמננו שאם התבשיל ראוי לאכילה – אין צורך לבדוק אם הגיע למוחצית בישולו; ומאידך, אם לאחר מוחצית מוזמן בישולו עדיין אינו ראוי לאכילה – יש להחמיר ולהחשיבו כבלתי מבושיל. ובדיעבד, אם עברו על איסור שהייה והשהו תבשיל על גבי האש באופן האסור – ניתן להקל ולאוכלו אם הגיע כבר לשליש בישולו לפני שהייתו. [שו"ע רנ"ג, א, ומשנ"ב, לח ורי"ג; ביאורים ומוספים דרשו, 46]

כאמור, המנהג להקל באיסור 'שהייה' בתבשיל המבושיל כ'מאכל בן דרוסאי', דהיינו שהוא ראוי לאכילה בשעת הדחק. ונחלקו הראשונים בהגדרת מצב בישול זה – אם מדובר בשליש מהבישול המלא של התבשיל, או במחציתו. ולמעשה, לכתחילה נדרשת מוחצית הבישול, ובשעת הדחק, יתכן שניתן להקל. ומדידת השליש והמחצית – יש אומרים שהיא ביחס לזמן הבישול המלא; ויש שנראה מדבריו שהיא ביחס לאיכות הבישול.

האם הנחת סיר על גבי 'בלעך' נחשבת כ'הטמנה במקצת'?

אומרים כי די בגילוי המפחית משמעותית את חזמו. 2. אם החלק המגולה הוא בהיקף הסיר – יש אומרים שצריך לגלות את רוב ההיקף; ויש אומרים כי די בקרוב לשליש מההיקף. 3. גילוי חלק מהסיר במקום שאין כנגדו תבשיל בתוך הסיר – נחלקו הפוסקים אם מועיל. והנחת הסיר על גבי 'בלעך' או פלטה – לכל הדעות אינה נחשבת כהטמנה. [שו"ע רנ"ג, א, ומשנ"ב ב; ביאורים ומוספים 'דרשו', 49, 50 ו-52; וראה שם, 81 ו-82]

חכמינו ז"ל אסרו להטמין סיר ובו תבשיל בדבר המוסיף חום לתבשיל, אפילו מערב שבת; ובשבת עצמה – אף בדבר שאינו מוסיף חום. ונחלקו הפוסקים אם 'הטמנה במקצת' – כלומר, כיסוי ועטיפת חלק מהסיר בלבד – אף היא אסורה. ולדעת המתירים – ישנן דעות שונות בקשר לשיעור החלק המגולה המחשיב את ההטמנה ל'במקצת': 1. אם החלק המגולה הוא בגובה הסיר – יש אומרים שצריך לגלות לפחות מוחצית מגובהו, ויש

תשע הסיבות לשוב בתשובה מוקדם ככל האפשר!!

הולך ומתגבר, והלב מתקשה, ומתרגל בעבירות, וכל העבירות נעשות בעיניו כהיתר, ולא יוכל להטרה. 5. יתכן שימות ללא תשובה כלל. 6. ככל שמתאחר, שוכח עוונותיו הראשונים, ואינו מצטער עליהם כבתחילה, ולא ישוב כראוי. 7. כשמזדקן, נחלש כח היצר הרע, ולא יהיה השכר על התשובה כעל תשובה שעושה בצעירותו. ובעבור על הדברים הללו – יקדים אדם עצמו לתקן נפשו לפני מלך עליון. [ארחות צדיקים, שער התשובה]

מלבד עצם הצורך לשוב בתשובה על חטא, ובנוסף לכך שזו מצות עשה! שיש להזדרז בקיומה כבכל המצוות – ישנן שבע סיבות להזדרז בעשיית התשובה בגיל צעיר: 1. אם ממתין עד שיתפנה – טרדות העולם אינן פוסקות, ושמא לעולם יתפנה. 2. אם יאחר את התשובה עד שיכנס ויאסוף הון, אז יחמוד ויכסוף יותר, ככתוב: "אֲהָבָה קֶסֶף לֹא יִשָּׁבַע קֶסֶף". 3. הזמן קצר והמלאכה מרובה, ואם לא יעבור מדרך רעה לדרך טובה, לא יספיק לעבוד את ה', ללמוד תורה ולקיים מצוות, במידה נכונה. 4. ככל שיתאחר, היצר הרע

"חלקם הגיעו לכאן, לישיבה, רק בזכות ההתעוררות שחוו באלול דאשתקד וזה שהיה בשנה שלפניו"

"במקומות רבים בארץ, נוהגים בני נוער צעירים להגיע מדי ערב, או כמה פעמים בשבוע, לאמירת ה'סליחות' בבתי הכנסת שבאזור מגוריהם. אצל בני עדות המזרח אומרים סליחות כידוע מתחילת חודש אלול, ומדי ערב אפשר לראות בבתי הכנסת בני נוער שמגיעים ממשפחות שאינן שומרות מצוות לעת עתה, ומשתתפים באמירת הסליחות ברצינות ובכבוד ראש. ההתעוררות הזאת נשארת גם אחרי הימים הנוראים, הם באים למדרשיות לשמוע שיעורי תורה, וחלקם ממשיכים הלאה, מתחזקים עוד ועוד עד שהם מצטרפים בהמשך לישיבות הקדושות".

• ואיך באמת מתאקלמים הבחורים הללו בישיבה החדשה?

"זה דבר נפלא. אנחנו רואים אותם יושבים ולומדים שעות ברציפות, כאילו נולדו לתוך הישיבה. יש להם כח רצון עצום, הם מתרגשים מאוד מהדרך החדשה, ואנחנו צריכים אפילו למתן אותם ולהחזיר אותם קצת לאיזון, כדי שלא יטפסו גבוה מדי בטווח זמן קצר, מה שעלול לגרום לנפילות קשות בהמשך, כשההתלהבות מתחילה להתפוגג. הניסיון מלמד שככל שההתקדמות נעשית בצורה יסודית יותר, ובהתאם לקצב הנכון, כך היא מחזיקה לאורך זמן ואף נשמרת לכל ימי חייו של הבחור.

"ראינו את זה כבר פעמים רבות, ובכל זאת אנחנו לא מתרגלים לזה. הבחורים האלו מגיעים לפעמים עם ראש אטום. לא מצליחים להבין שורה אחת בגמרא, בין אם זה בגלל שנטמאו במאכלות אסורים בעבר, ובין אם בגלל שסתם יש להם כישירויות חלשים באופן כללי. יש כמובן לא מעט בחורים מוכשרים שמשתלבים מהר יותר, אבל גם אלו שקשה להם בהתחלה, אפשר לראות איך הראש שלהם נפתח ככל שהם מתאמצים ומתחייבים יותר ללימוד התורה. זה פשוט נס ופלא שאנחנו מתרגשים להיות עדים לו בכל פעם מחדש".

פעיל 'אחינו' הרב חיים גולדברג, מספר על חוויות ה'אלול' והסליחות של נערים שרק באחרונה התודעו לעולם התורה.

יעקב א. לוסטיגמן

'אלול'. מילה שהיא מושג המקפל בתוכו עולם שלם. כל מי שלמד בישיבה בשנים האחרונות או לפני עשרות שנים, זוכר היטב את האווירה האלולית, את שיחות המוסר של המשגיחים, את החיל והרעדה שאחזה בכלם למגדול ועד קטן, את התפילות המשתפכות והלימוד הסוער בסדרי הלימוד וגם ביניהם.

כך נראה אלול אצלנו. ואיך נראה 'אלול' בערי השדה? איך חווים אותו בישיבות הקדושות שבהן לומדים בחורים צעירים שהחליטו לנטוש את כל העולם הזה מאחוריהם, ופנו לעסוק בתורה הקדושה על אף שלא חונכו לכך ומשפחתם במקרים רבים גם לא תמכה בהם בהחלטתם זו, בלשון המעטה?

הרב חיים גולדברג, פעיל בכיר ב'אחינו' ומי שמנצח על המלאכה בישיבה החדשה שהקומה בשבועות האחרונים בקריית ספר, ובה לומדים כ-50 בחורים בני 15 ו-16, עוזבו רק עכשיו את בתי הספר הממלכתיים והצטרפו לעולם התורה, מספר לנו על האווירה במוקמות אלו.

"כמה שזה יישמע מפתיע", הוא אומר, "הבחורים האלו ברובם יודעים מה זה 'אלול', וזו לא הפעם הראשונה בה הם חווים אותו. אדרבה, חלקם הגיעו לכאן, לישיבה, רק בזכות ההתעוררות שחוו באלול דאשתקד וזה שהיה בשנה שלפניו.